

Δικαιοσύνη, τυφλή (;) και βραδυπορούσα (!)

ΑΝΑΛΟΓΗ

Α' Η Δικαιοσύνη απεικονίζεται πάντοτε τυφλή. Στην Ελλάδα, προσθέτως, διακρίνεται και για τη βραδύτητά της.

Ευκολία στις αναβολές, διαδικασίες χωρίς λόγο πολύπλοκες, διάνυση πολλών βαθμίδων για την αμετάκλητη κρίση, λειτουργικότητα σε χαμηλό επίπεδο, τεχνητή πρόκληση υποθέσεων, απροθυμία στην εισαγωγή της νέας τεχνολογίας.

Του

Σωκράτης Κοσμίδη

Β' Κατά καιρούς προτείνονται ή και εφαρμόζονται μέτρα για τη θεραπεία της χρόνιας νόσου. Ενδεικτικά, αποτολμώ προτάσεις, βραχυπρόθεσμες και μακρο-

πρόθεσμες, που αφορούν στην απονομή της ποινικής Δικαιοσύνης.

1. Ίδρυση ειδικών ποινικών τμημάτων, στα Πρωτοδικεία και Εφετεία υψηλού φόρτου και αποθέματος υποθέσεων, το οποίο έχει επιβαρυνθεί τα τελευταία χρόνια με την εγκληματική δραστηριότητα αλλοδαπών, φαινόμενο ελπιζω όχι διαχρονικό. Κάποιοι δικαστές, με κάποια κριτήρια, επιλέγονται για να εκκαθαρίσουν μέσα σε λίγα χρόνια το υπάρχον απόθεμα. Λειτουργία αυτών των ποινικών τμημάτων σε δύο βάρδιες, ως το βράδυ. Αναβολές, με ιδιαίτερη φειδώ, σε δικάσιμο υπέγουσα το πολύ ένα μήνα από την αναβολή.

2. Θέσπιση περιορισμών στην άσκηση των ενδίκων μέσων και στις ενδιάμεσες διαδικασίες (βουλεύματα), όπου αυτό είναι συμβατό με την

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Περιορισμός του φαινομένου κακουργηματοποίησης υποθέσεων.

3. Αποποινικοποίηση διατάξεων. Τα ποινικά δικαστήρια απασχολούνται συχνά με ανούσιες και ποινικά αδιάφορες υποθέσεις, οι οποίες παραπέμπονται σε αυτά, διότι κάποτε, κάποιοι κρατούντες, θέλησαν να επιδείξουν αυστηρό πρόσωπο και πυγμή. Αρχικά εγκλήματα μπορεί να ορισθεί ότι διώκονται κατ'έγκληση και όχι αυτεπάγγελτα. Παράδειγμα η μη συμμόρφωση σε προσωρινή διαταγή ή διάταξη δικαστικής απόφασης, με την οποία υποχρεώνεται κάποιος σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή (άρθρο 232 Α.Π.Κ.).

Επειδή η ποινικοποίηση παραβάσεων πάσης φύσεως είναι ελκυστική, θα πρότεινα όπως πριν από την ψήφιση ποινικής διάταξης, να προηγείται υποχρεωτικά γνώμη οργάνου αποτελούμενου από τον Πρόεδρο, τον Εισαγγελέα, τους Αντιπροέδρους και τους Αντεισαγγελείς του Αρείου Πάγου.

- Η ίδια σύνθεση, εμπλουτιζόμενη από καθηγητές του Ποινικού Δικαίου, θα μπορούσε, με τη μορφή νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής, να επιστημονοποιεί σε μικρό διάστημα τις διατάξεις που πρέπει να αποποινικοποιηθούν. Η μακρά εμπειρία εγγυάται την ορθότητα των υποδείξεων.

4. Δικαστική Αστυνομία: Η επί δεκαετιές επιστημονική διερεύνηση της ανάγκης σύ-

στασίας της και η εμπειρία της λειτουργίας της σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες κατέστησαν ώριμη την τεκμηρίωση της χρησιμότητάς της.

Προτείνεται η αποδέσμευση στελεχών της Αστυνομίας από έργο που δεν προσιδιάζει αποκλειστικά σε αυτήν και η υπαγωγή του έργου αυτού στη Δικαστική Αστυνομία, ως υπηρεσία υπό την Εισαγγελία, με αρμοδιότητα τη διενέργεια προανακριτικών πράξεων και προκαταρκτικών εξετάσεων, τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων για τη βεβαίωση της τέλεσης ενός εγκλήματος και την ανακάλυψη του δράστη, καθώς και την εκτέλεση ποινικών αποφάσεων, ενταλμάτων σύλληψης, προσωρινής κράτησης, δίαιτης προσαγωγής, κ.λπ.

5. Παροχή εξουσιών ευθύνης στους Εισαγγελείς Πλημμελειοδικών, ώστε να θέτουν στο αρχείο δικογραφίες στις περιπτώσεις όπου πρέπει να παύσει η ποινική δίωξη ή να κηρυχθεί η δίωξη απαράδεκτη (παραγραφή, ανάκληση έγκλησης, θάνατος κατηγορουμένου, εκκρεμοδικία, δεδικασμένο, κ.λπ.).

Γ' Πέραν αυτών, η Πολιτεία και η κοινωνία πρέπει να ασχοληθούν άμεσα με δύο θέματα:

1. Αντιμετώπιση του πάγιου φαινομένου του κορεσμού του επαγγέλματος του δικηγόρου. Το φαινόμενο αυτό, σε μία απελευθερωμένη αγορά, δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με διοικητικά μέτρα, όπως ο κλειστός αριθμός. Ε-

κτιμώ ότι η Διοίκηση πρέπει να περιορισθεί στη θέσπιση βασικών μόνο κανόνων λειτουργίας του επαγγέλματος, όπως οι προϋποθέσεις αδειοδότησης, επίπεδο σπουδών, κ.λπ. και να μην υπεισέρχεται σε ειδικότερα θέματα; όμως η υποχρεωτικότητα παραστάσεων, το ύψος αμοιβών, κ.λπ. Και οι Δικηγορικοί Σύλλογοι να απεκδυθούν τη μορφή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και να περιβληθούν τη μορφή του επαγγελματικού σωματίου, με εκχωρημένες κάποιες αρμοδιότητες δημοσίας εξουσίας (έκδοση πιστοποιητικών, κ.λπ.). Έτσι, θα λειτουργήσει ο ανταγωνισμός, θα υπάρξει συνεργασιμότητα, θα ανακτηθεί το κύρος, θα εκλείψει η μιζέρια, που εγγυώνται την ταχεία και ορθή απονομή της.

2. Εξάλειψη του φαινομένου της δικομανίας. Το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται ως ελληνικής προέλευσης και δεν τιμά την ελληνική κουλτούρα. Εκτιμώ ότι με την άνοδο του μορφωτικού επιπέδου, την αντικειμενική επίλυση συνήθων διαφορών, την ολοκλήρωση του Κτηματολογίου και άλλες παρεμβάσεις, το φαινόμενο θα περιορισθεί.

Δ' Η ταχεία και ορθή απονομή της Δικαιοσύνης ανέκαθεν ήταν στόχος διαρκώς αναζητούμενος. Σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, στο πλαίσιο ένταξης της χώρας σε υπερεθνικά σύνολα, η αναζήτηση αυτή αποτελεί επιτακτική ανάγκη. Μεταξύ των άλλων, εγγυάται τον περιορισμό της διαφθοράς, της εγκληματικότητας και εντεύθεν της ανασφάλειας.

Ο Σωκράτης Κοσμίδης είναι γενικός γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου.

Βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προτάσεις για την απονομή της Δικαιοσύνης